

สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

กิตติพงษ์ ชันทะวงศ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ไตพิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2” เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ ดั่งนนคร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัก)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ต้วงนคร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอบพระคุณ นายสุรพล พิริยะพันธุ์สกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสบบง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา นายเทียนชัย ชนะพิมพ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา นางเรวดี ศรีจันทร์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสบบง ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและครูวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้เอ่ยนามในครั้ง นี้ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนตลอดจนกำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบเป็นเครื่องบูชา แต่บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

กิตติพงษ์ ชันทะวงศ์

ชื่อเรื่อง	สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
ผู้วิจัย	กิตติพงษ์ ชันทะวงศ์
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ ดั่งนนคร
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555
คำสำคัญ	สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดผลและประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และครูวิชาการ อำเภอภูซาง ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้ สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง ทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรเน้นให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนำไปปฏิบัติจริง ด้านการนิเทศภายใน ควรจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในให้มากขึ้น ด้านการวัดประเมินผล ควรเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงและใช้เครื่องมือในการวัดผลอย่างหลากหลาย

Title State of academic administration of director Primary School Education
Phu Sang District Phayao Primary Educational area office 2

Author Kittipong Khantawong

Advisor Asst. Prof., Pairoj Duangnakhon, Ph.D.

Academic Paper Thesis Master of Education in Educational Administration,
University of Phayao, 2012

Keywords State of academic administration of director Primary School Education

ABSTRACT

The purpose of the present study were state of academic administration of director and academic's teacher primary school Education Phu Sang district Phayao Primary Educational area office 2 and in three areas of teaching and learning, supervision, the measurement and evaluation. Study populations were the directors and academic's teachers of Primary school, Phu Sang district of 2554 were 40. Tools used to collect data using questionnaires. The data were analyzed by frequency and percentage.

The result was found that all three aspects the overall level. The ways to improve the academic of Primary School Education Phu Sang District found that the curriculum should focus on the teachers to do lesson plans by learner center. Supervision should be provided on a regular basis. The assessment process should focus on measurement and evaluation as a tool to measure and use a wide range.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ	6
การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา	7
ขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการ	11
การจัดการเรียนการสอน	14
การนิเทศภายใน	18
การวัดและประเมินผล	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	36
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.....	38
ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.....	44
ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 2.....	49
5 บทสรุป	51
สรุปผลการวิจัย	51
อภิปรายผลการวิจัย	55
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	62
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	69

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กระบวนการพัฒนาการสอน.....	17

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	36
2 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	38
3 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านกรณีศึกษาภายใน.....	40
4 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านกรวัดผลและประเมินผล.....	42
5 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	44
6 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านกรณีศึกษาภายใน.....	46
7 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านกรวัดผลและประเมินผล.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดการศึกษาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องบริหารงานตามแนวคิดการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 54) ได้สรุปเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติที่มุ่งการกระจายอำนาจ การบริหารวิชาการ งบประมาณและบุคลากร ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มากที่สุด

ในขณะที่การจัดการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ ก็มีสาเหตุมาจาก องค์ประกอบต่าง ๆ ดังที่ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544, หน้า 3) ได้สรุปไว้ดังนี้ การบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ทำให้ผู้ปฏิบัติคอยรับคำสั่งจากส่วนกลางโดยขาดการมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและรวมทำ มีขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้ใช้เวลาในการตัดสินใจและดำเนินงานล่าช้า ส่งผลกระทบไปถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน กล่าวคือ สถานศึกษาไม่มีอิสระในการบริหารจัดการทั้งในด้านวิชาการ การบริหารบุคคล การบริหารทั่วไป และการบริหารการเงิน ทำให้ขาดบรรยากาศและแรงจูงใจสำหรับผู้บริหารหรือครูให้คิดริเริ่มในการคิดค้นนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ยืดหยุ่นที่เหมาะสมกับเด็กและสภาพของท้องถิ่นเนื่องจากต้องทำตามคำสั่งจากส่วนกลางทั้งหมดเหมือนกันทั่วประเทศ ส่วนการขาดเอกภาพด้านนโยบายและการบริหารซึ่งขาดการประสานงานทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติงาน ทำให้ดำเนินงานซ้ำซ้อนกันโดยไม่จำเป็นและสิ้นเปลืองทรัพยากร นอกจากนี้ยังเป็นเหตุให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ เกิดความสับสน ดังตัวอย่างที่พบ คือ มีหลายหน่วยงานลงไปแนะนำหรือจัดอบรมครูในเรื่องการเรียนการสอนหรือการวัดผลประเมินผลโดยไม่ประสานงานกัน ทำให้ครูต้องเสียเวลาในการเข้าอบรมในเรื่องเดียวกันหลายครั้ง และบางครั้งครูสับสนว่าควรจะทำเลือกหรือเชื่อแนวทาง/วิธีการใดของหน่วยงานใดดี ในขณะที่การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของรัฐ ของสถานศึกษา ของผู้บริหารและครูที่มีระบบราชการเป็นกลไกสำคัญของการจัดการ โดยไม่ได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบครัวและชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนด

นโยบาย การร่วมวางแผนพัฒนา การจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรท้องถิ่น การช่วยติดตามตรวจสอบประเมินผลงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อช่วยในการจัดการศึกษาเหล่านี้ ทำให้การจัดการศึกษาแปลกแยกจากวิถีชีวิต ไม่มีกลไกทางสังคมที่เข้ามาตรวจสอบคุณภาพของครูและคุณภาพของการเรียนการสอน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (อ้างใน สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2545, หน้า 51) ได้กำหนดให้องค์กรประชาชนและทุกส่วนของสังคมเขามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดจนการกำกับ สนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งของรัฐ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน และบุคลากรที่จัดการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กรจึงต้องจัดให้เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เอื้อต่อการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากร เอื้อต่อการจัดระบบทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาทั้งในส่วนที่ดำเนินการโดยรัฐและการร่วมระดมทรัพยากรจากหน่วยงานและบุคคลอื่นใหม่มาสนับสนุนการศึกษาให้เกิดความทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการพัฒนางานวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) กล่าวถึงงานวิชาการว่า เป็นงานที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการในโรงเรียน ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่สนับสนุนให้การดำเนินงานวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นคุณภาพ การศึกษา จึงมักจะได้รับการพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้นำองค์กร จะต้องกำหนดกลยุทธ์โดยเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหา ความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นผู้นำในการจัดการศึกษา จากการนิเทศของ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เกี่ยวกับด้านการบริหาร และการจัดการพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดการนิเทศและตรวจสอบภายในอย่างจริงจัง ทำให้ ครูขาดทิศทางและแนวทางการปฏิบัติ และจากการสรุปผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูป การศึกษา ไม่สนองความต้องการของผู้เรียน ไม่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนไม่มีโอกาส สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารยังขาดความรู้ในการทำแผน

ยุทธศาสตร์ และด้านผลผลิต คุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์หลายวิชา

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้มีความสนใจการศึกษา การดำเนินงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายใน และการวัดและ ประเมินผลของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา มีการดำเนินงานวิชาการอย่างไรตามโครงสร้างใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้เขต พื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะ สามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ และส่งผลต่อความสำเร็จใน การปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ ภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และครูวิชาการ อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 20 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 20 คน และ ครูวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวม 20 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการนิเทศภายใน
3. ด้านการวัดและประเมินผล

ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง จำนวน 20 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นิยามศัพท์ที่มีความหมายและขอบเขตจำกัด ดังนี้

การดำเนินงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ในขอบเขต 3 ด้าน คือ ด้านการจัดเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดผลประเมินผล ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียนโดยเน้นความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและบูรณาการความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างสมดุล โดยจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดครูผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การนิเทศภายใน หมายถึง ความพยายามใด ๆ ที่จะช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข สภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยวิธีจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกแก่ครู เพื่อให้ครูปฏิบัติภารกิจ การสอนได้สำเร็จตามความมุ่งหมายยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมระหว่างผู้บริหารและครูวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในขอบเขต 3 ด้าน คือ ด้านการจัดเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดผลประเมินผล

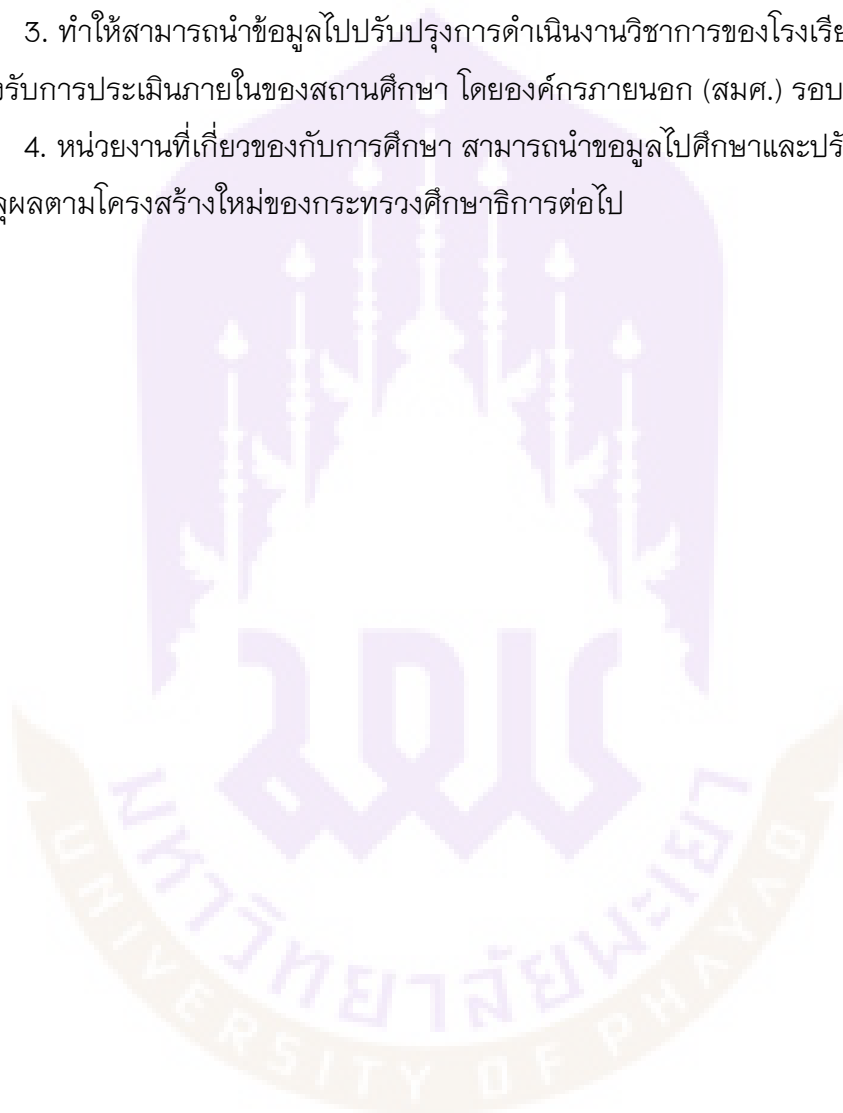
การวัดและประเมินผล หมายถึง กิจกรรมที่สอดแทรกในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดเกณฑ์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ผล การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ครูวิชาการ หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายเป็นหัวหน้างานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล สถานศึกษาละ 1 คน

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ ภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. ให้ทราบแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพ
3. ทำให้สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายในของสถานศึกษา โดยองค์การภายนอก (สมศ.) รอบที่ 3
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สามารถนำข้อมูลไปศึกษาและปรับปรุงหน่วยงาน ให้บรรลุผลตามโครงสร้างใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้ศึกษาได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ
- 2.2 การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา
- 2.3 ขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการ
- 2.4 การจัดการเรียนการสอน
- 2.5 การนิเทศภายใน
- 2.6 การวัดและประเมินผล
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ

ความหมายของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร มีผู้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544, หน้า 51) กล่าวว่า งานด้านวิชาการ หมายถึงงานด้านการเรียน การสอนทั้งหมด นับตั้งแต่เรื่องหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ซึ่งในปัจจุบันเรียกใหม่ว่างานด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

ภิญญา สาทร (2546, หน้า 6) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือ โรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

จันมิตร หล่อวงศ์ และคณะ (2548, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริการกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียน

การสอนให้ดีขึ้นตั้งแต่การวางแผน ควบคุมดูแล การบริการ การปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนตลอดจนการประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เกิดผลสูงสุดกับผู้เรียน

บุญสง นาละยอง และคณะ (2549, หน้า 8) ได้กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง งานที่มีความสำคัญถือเป็นหัวใจและเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารและครูจะต้องให้ความสำคัญเพราะงานวิชาการเป็นงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สุนันทา อุชาติ (2554, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการของโรงเรียน รวมทั้งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาผู้เรียนเริ่มตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานตามแผนการประเมินและปรับปรุง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ลี และแวนฮอร์น (Lee and Vanhon, 1983, หน้า 6) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการในการวางแผนงานต่าง ๆ โดยการหาวิธีการบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษา

จากความหมายที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล โดยอาศัยการบริหารจัดการของผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาทุกระดับ เพราะมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาพิจารณาได้จากคุณภาพทางวิชาการ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้เรียนเกิดจากการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบของสถานศึกษา รวมทั้งความร่วมมือจากผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 309) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า การดำเนินงานวิชาการ คือหัวใจของการบริหารโรงเรียน ผู้ที่เป็นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนการดำเนินงานด้านอื่น ๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, หน้า 15) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัด

โปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

ภิญโญ สาธร (2546, หน้า 232) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนเป็นชีวิตจิตใจของสถาบัน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการโดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน

สุนันทา อุชาติ (2554, หน้า 8) การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา การบริหารงานด้านวิชาการมีคุณภาพแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา และส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า งานวิชาการมีความสำคัญ คือ เป็นงานหลักในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ โดยอาศัยการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา

การดำเนินงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพราะงานวิชาการเป็นงานที่สอนคนเพื่อให้มีคุณภาพในการตามประเทศชาติต้องการ เป็นการจัดกิจกรรม ประสพการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน จึงเกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินงาน ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542, หน้า 127) กล่าวว่า การดำเนินงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

บุญสง นาละออง และคณะ (2549, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

การดำเนินงานวิชาการหากมองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่ขั้นการกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผล

การสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่ผลงานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่าการดำเนินงานวิชาการหมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

หลักการดำเนินงานวิชาการ

งานด้านวิชาการมีขอบข่ายกว้างมาก ในการดำเนินงานในแต่ละอย่างจึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไป ในรายละเอียดของงาน แต่มีหลักการที่สำคัญร่วมกัน ที่ควรนำไปปฏิบัติในการบริหารงานด้านวิชาการพอสรุปได้ ดังนี้

1. จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก
2. การดำเนินงานวิชาการมุ่งร่วมมือกันทำงาน
3. ควรกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ
4. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
5. ริเริ่มสร้างเสริมในการปรับปรุงงานวิชาการ
6. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคหรือการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนคนอื่น
7. มีการให้ขวัญและกำลังใจในการทำงาน
8. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านวิชาการ
9. ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ
10. ติดตามและประเมินผลงาน

นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการยังมีหลักการบริหาร

1. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด นั่นคือนักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและเรียนช้ากว่ากำหนด

2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outputs) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการดำเนินงานถึงประโยชน์ที่ได้รับ นั่นคือนักเรียนมีคุณภาพงานตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะคุณภาพและการจัดการได้ อย่างไรก็ตามมักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนวัดเขี้ยวชาญกิจ เป็นไปตามหลักของการดำเนินงานวิชาการในข้างต้น ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ 2544 สารระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

5. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม การจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือนกันแบบกัลยาณมิตร

8. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา

9. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

10. คีตยวิทยวเคราะห้ว้จ้ยการบรห้การจ้ดการและการพ้ฒนาคุณภพงานว้ชการในภพพรวมของสถานค้ทย

11. ส่งเสริมให้ครุค้ทยว้ชการว้จ้ยเพ้ชการพ้ฒนาคุณภพการเร้ยนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเร้ยนรู้และประสานควมร่วมมือในการค้ทย การเผยแพร้ผลงานว้จ้ย

12. คีตยวิทยวเคราะห้ ควมจ้บ้บในการใช้ส้ชและเทคโนโลยีเพ้ชจ้ดการเร้ยนการสอน ส่งเสริมให้ครุผลิตพ้ฒนาส้ชและนวัตกรรมการเร้ยนการสอน จ้ดหาส้ชและเทคโนโลยีเพ้ชใช้ในการจ้ดการเร้ยนการสอน

13. สำรวจแหล่งเร้ยนรู้ จ้ดทำเอกสารเผยแพร้ จ้ดตั้งและพ้ฒนาแหล่งการเร้ยนรู้ พร้มท้งส่งเสริมสน้บสนุนให้ครุใช้แหล่งเร้ยนรู้ท้งในและนอกโรงเร้ยน

14. จ้ดระบบการน้เทศงานว้ชการ ดำเน้ยนการน้เทศประเม้ณผล ต้ดตามและประสานงานการแลกเปล้ยนควมรู้และประสบกการจ้ดระบบการน้เทศการค้ทย

15. จ้ดระบบการเน้แนวททางว้ชการ ดำเน้ยนการเน้แนว ประเม้ณผล ต้ดตามและประสานงาน การแลกเปล้ยนควมรู้และประสบกการจ้ดระบบเน้แนวการค้ทย

16. จ้ดระบบค้ดสร้างองค้กร ให้ร้องรับการจ้ดระบบการประกันคุณภพภายในสถานค้ทย

17. ส่งเสริมควมรู้ททางว้ชการแก่ช้ชชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในก้จกรรมททางว้ชการของสถานค้ทย

18. ประสานควมร่วมมือในการพ้ฒนาว้ชการก้บสถานค้ทยและองค้กรอ้่น

19. ส่งเสริมและสน้บสนุนงานว้ชการแก่บุคคล ครอบคร้ว องค้กร หน่วยงานและสถาบันอ้่นที่จ้ดการค้ทย

หลักการดำเน้ยนงานว้ชการสามารถสร้บได้ว้่า เป็นการดำเน้ยนงานว้ชการเป็นท้งศาสตร้และค้ลป้ ซึ่งผู้บรห้การเป็นผู้ดำเน้ยนการโดยอาศัยควมร่วมมือก้บทุกฝ่าย ค้ดว้เคราะห้วางแผนการดำเน้ยนงานว้ชการ พ้ฒนาคุณภพงานว้ชการในสถานค้ทย เป็นการบรห้การอย่างมีประสภภพเพ้ชให้เกิดประสภภพผล น้้นค้ือนักเร้ยนสามารถพ้ฒนาท้กษะ กระบวนการเร้ยนรู้ การค้ดว้เคราะห้ ส่งเคราะห้ ส้ชที่ได้แล้วสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน้ในชีวิตประจ้วันได้

ขอบช้ายการดำเน้ยนงานว้ชการ

จากควมสำค้ญช้างต้นจะเห็นได้ว้่า งานว้ชการเป็นหัวใจของสถานค้ทย งานว้ชการจ้งเป็นงานหลักของสถานค้ทยและเป็นงานที่มีขอบช้ายก้วางขวางหลายด้านและหลายก้จกรรม

โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอขอขยายงานวิชาการไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศอนุตรโรจน์ (2542, หน้า 127) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จของสถานศึกษา อยู่ que การบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการจะมีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียน การสอน สถานศึกษาที่จัดการศึกษาจะต้องมีหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาที่ใช้ร่วมกัน ขอบข่ายของงานวิชาการประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. งานวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย

1.1 แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ ได้แก่ การประชุมเพื่อการวางแผน การแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ

1.2 โครงการสอน เป็นการจ้ดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่สอน

1.3 บันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียด เป็นคู่มือการสอนแสดงรายละเอียด ต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอน

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนิน ไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้จะต้องมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอน

2.2 การจัดชั้นเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 100-115) ได้กำหนดขอบข่ายของ การบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ 5 งาน ดังนี้

1. งานแผนงานวิชาการ ได้แก่ การจัดทำโครงการสอน แผนการสอนและคู่มือประมวลผล การเรียนการสอน การจัดทำขอมูลสถิตินักเรียน จัดทำนำเสนอนโยบายแนวการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา จัดทำแผนการดำเนินงานหรือธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) จัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการอื่น ๆ

2. การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ จัดบริการการศึกษาสำหรับคนพิการผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ (มาตรา 10) ดำเนินการจัดการศึกษาตามที่เห็นสมควร โดยตอบสนอง นโยบายของชาติและความต้องการของท้องถิ่น (มาตรา 15) งานจัดตารางสอน จัดชั้นเรียน จัดครูเข้าสอน จัดสอนซ่อมเสริมและอื่น ๆ

3. งานพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (มาตรา 27) พัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ (มาตรา 30) จัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และให้บริการแก่ครู คัดเลือกหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงหรือ

เขตพื้นที่การศึกษาอนุมัติให้ใช้ จัดหาวิทยากรและแหล่งประกอบการฝึกงาน จัดบริการห้องสมุด และที่อ่านหนังสืออื่น ๆ นอกเหนือจากห้องสมุด จัดมุมหนังสือค้นคว้า จัดห้องวิชาการสำหรับ ค้นคว้าของครูและอื่น ๆ

4. งานวัดและประเมินผล ได้แก่ การจัดประเมินผลความรู้ของผู้เรียนโดยพิจารณา พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและ การทดสอบความรู้ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน (มาตรา 26) และดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา (มาตรา 48)

5. งานอื่น ๆ ได้แก่ ให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทางด้าน วิชาการของสถานศึกษา ตามสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา (มาตรา 50) ส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิการจัดการศึกษาของครอบครัวและชุมชน (มาตรา 48)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจ ของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุม 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งาน บริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป สำหรับงานด้านบริหารวิชาการในสถานศึกษามีขอบข่ายและ ภารกิจดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

และงานวิชาการถือว่ามีค่ามากที่สุด เป็นหัวใจของการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก

จากขอบข่ายของการดำเนินงานวิชาการจะเห็นว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด และครอบคลุมด้านต่าง ๆ มากมาย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา เพื่อที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจอาหารต่อกัน และสามารถใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพ ส่วนในการศึกษาค้นคว้าเล่มนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษา การดำเนินงานวิชาการใน 3 ด้าน ซึ่งอยู่ในด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดผลและประเมินผล

การจัดการเรียนการสอน

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ก็คือ การให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเป็นผู้เก่ง ดี และมีความสุข การที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เก่ง ดี และมีความสุข ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่การจัดการเรียนการสอนเพราะแก่นแท้ของการเรียนการสอนคือการเรียนรู้ของผู้เรียน (สุมน อมรวิวัฒน์, 2541, หน้า 5)

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2540, หน้า 2) ให้ความหมายการสอนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนที่ดี ดังนี้

การสอน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ชักนำ หรือทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษาต่อไป โดยมีครูผู้สอนเป็นตัวจักรสำคัญ ความสำเร็จในการจัดการศึกษา จึงขึ้นตรงกับคุณภาพการสอน หรือตัวผู้สอนอย่างยิ่ง โดยการสอนที่ดีต้องอาศัย ปัจจัยหลัก 4 ประการ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของการสอน ในการสอนแต่ละครั้ง ครูผู้สอนจะต้องรู้อย่างชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดความสามารถอะไรและเรียนรู้สิ่งใดเมื่อสอนจบแล้วผู้สอนจะปฏิบัติสิ่งใดได้บ้าง 2) วิธีสอนเป็นเทคนิคหรือกลวิธีที่ครูจะต้องเลือกใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้รวดเร็วถูกต้อง เหมาะสมวิธีสอนซึ่งมีอยู่มากมายหลายแบบนั้น แบบใดจะดีขึ้นอยู่กับเนื้อหา ธรรมชาติของผู้เรียน รวมถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ 3) จิตวิทยา ซึ่งครูผู้สอนต้องใช้จิตวิทยาเพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อที่จะได้เข้าใจธรรมชาติ

ของผู้เรียนอย่างแท้จริง 4) สื่อการเรียนการสอน เป็นส่วนประกอบที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แก่ผู้เรียน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ให้หลักการเรื่องภารกิจหลักของงานวิชาการที่ครูจะต้องปฏิบัติ ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดย

1.1 วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาสาระ

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้

1.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง

3. ส่งเสริมผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน

4. ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

5. จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. จัดให้มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเป็นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา

8. ส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (การวิจัยในชั้นเรียน)

9. ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

10. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ จัดกิจกรรมแนะแนว และจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องร่วมมือกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างแท้จริง ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ทักษะโดยแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสุวิทย์ มูลคำ (2543, หน้า 11) กล่าวว่าปัจจุบันสภาพ สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสารข้อมูลความรู้ต่าง ๆ สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว และไร้ข้อจำกัด ดังนั้น การศึกษาในระบบเดิมไม่สามารถสนองความต้องการของบุคคลในสังคมได้เช่นที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2541, หน้า 138) ได้กล่าวถึง กระบวนการเรียนการสอนของของครู ยุคใหม่ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลการสอนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูจำเป็นต้องศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อทำความรู้จักกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล อาจจะต้องทดสอบเพื่อดูพัฒนาการของเด็ก
2. วิเคราะห์เพื่อค้นหาศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้ศาสตร์เกี่ยวกับจิตวิทยา การเรียนรู้ หรือเทคนิคพหุปัญญาเข้ามาช่วย เพื่อดูว่าเด็กมีศักยภาพทางปัญญาด้านไหนมากน้อยเท่าใด
3. ร่วมกับผู้เรียนในการสร้างวิสัยทัศน์ ครูจะกระตุ้นความต้องการของผู้เรียนได้โดยการช่วยเหลือ สร้างวิสัยทัศน์ หรือความฝันว่าเขาควรจะไปให้ไกลที่สุดได้เท่าไร เพื่อที่จะสร้างพลังและแรงจูงใจ
4. ร่วมวางแผนการเรียน การเรียนเป็นสิทธิและความรับผิดชอบของผู้เรียน หน้าที่ของครูเป็นผู้ให้คำแนะนำในฐานะผู้นำและมีความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์มากกว่า
5. แนะนำช่วยเหลือเรื่องการเรียน เมื่อวางแผนการเรียนเรียบร้อย ครูก็ยังคงให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่ผู้เรียนต่อไป
6. สรรหาและสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ โดยครูเป็นผู้จัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดหาเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใช้ประกอบการเรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
7. ให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง คือ ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นการยาก และเป็นเรื่องใหม่สำหรับครูและครูจะต้องสร้าง บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนตามความถนัด
8. เสริมพลังและสร้างกำลังใจ ครูต้องเสริมพลังแก่นักเรียน อธิบายหรือแนะนำเพื่อให้ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะเรียนต่อไป
9. ร่วมการประเมินผล หน้าที่ของครูในขั้นประเมินผลคือ จะไม่หวังผลฝ่ายเดียวแบบเดิม แต่ให้คำแนะนำเรื่องการวัดผลประเมินผล โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินด้วยตนเอง

10. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้จากประเมินผลจะเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น การจัดการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรไปแปลงสู่การปฏิบัติโดยการจัดปัจจัยต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการนำไปใช้ จึงจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องพัฒนาการสอนของตนเองอยู่เสมอ ในการพัฒนาการสอนจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกระบวนการพัฒนาการสอน

ที่มา: บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 15

สุนันทา อุชาติ (2554, หน้า 19) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามความถนัด ตามความสามารถและตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล โดยที่ผู้บริหารให้การสนับสนุนร่วมกัน พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นไปตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

การนิเทศภายใน

ความหมายของการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา การนิเทศการศึกษามีขอบเขตกว้าง ไม่มีข้อจำกัดที่แน่นอนตายตัว ส่วนการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการปรับปรุงงานและพันธกิจในชั้นเรียนและกิจกรรมซึ่งดำเนินในโรงเรียนเป็นงานซึ่งจะต้องปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะช่วยทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้น มีผู้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

อาดัม และดิกกี (Adams and Dickey, 1953, หน้า 24) ได้ให้หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศการสอนดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมความเจริญของงานการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิธีสอนต่าง ๆ ช่วยพัฒนาความรู้ทางวิชาการเฉพาะให้เทคนิควิธีการสอนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพพัฒนาให้มีความเชื่อมั่นในการสอนและมีประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอนพัฒนาทัศนคติและอุดมการณ์ในการทำงานพัฒนาประมวลรายวิชา โครงการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียนร่วมมือจัดทำสื่อการสอนชนิดต่าง ๆ ที่จำเป็นและหาได้ในแต่ละโรงเรียนในท้องถิ่นช่วยพัฒนาประสบการณ์การประเมินผลเทคนิคการใช้และเตรียมเครื่องมือประเมินผลช่วยวางแผนและพัฒนาผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียนและปัญหาอื่น

2. การนิเทศมีความเป็นประชาธิปไตย

- 2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำของการศึกษา มากกว่าที่จะเป็นโดยตรง

- 2.2 ต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ครูมีอิสระใช้ความสามารถของตนเอง พัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น

- 2.3 เปิดโอกาสให้ครูมีความคล่องตัวในการดำเนินงานต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำงานการใช้อำนาจหน้าที่ ควรเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มและหมู่คณะผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอำนาจยอมเปลี่ยนแปลงไปตาม

วิถีประชาธิปไตย ทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงความสามารถ และความเป็นผู้นำผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษานิเทศก์ ครู จะต้องร่วมมือกันเพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการสร้างสรรค์

3.1 ผู้นิเทศ และครู ร่วมกันสร้างบรรยากาศในการนิเทศด้วยการประชุม
ปรึกษาหารือร่วมกัน

3.2 ผู้นิเทศให้อิสระแก่ครู ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตามความสามารถของ
แต่ละคน

4. การนิเทศยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.1 ให้การยอมรับนับถือบุคคลอื่น เป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.2 ให้ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างบริสุทธิ์ใจ

4.3 สร้างความเชื่อถือ และศรัทธาให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรภาพ
กับบุคคลอื่น ๆ

5. การนิเทศเพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ

5.1 ขวัญและกำลังใจของครูดี ย่อมส่งผลในการทำงานให้ดีขึ้นไปด้วย

5.2 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้กำลังใจแก่ผู้เรียน

5.3 ครูเองก็ต้องการขวัญและกำลังใจ

5.4 การดำเนินงาน ควรจะเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

6. การนิเทศเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน

6.1 งานนิเทศเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียน

6.2 งานนิเทศเป็นการปรับปรุงการสอนของครู

6.3 งานนิเทศเป็นการพัฒนาหลักสูตร

6.4 การประเมินผลการสอน มีความจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ขั้นตอนและกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

การดำเนินการนิเทศเป็นลักษณะกระบวนการมีขั้นตอนเป็นระบบที่ชัดเจน และมีความ
เป็นระเบียบก่อน-หลังในการปฏิบัติการกำหนดปัญหา วางแผนการลำดับการปฏิบัติ และ
สรุปผลหาข้อปรับปรุงแก้ไขพัฒนา มีลักษณะคล้ายกระบวนการแบบวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับขั้นตอน
ของการนิเทศภายในนั้น ได้มีนักการศึกษาเสนอแนวคิดไว้ดังนี้ Harris (อ้างใน กิติมา ปรีดีติลลภ,
2532, หน้า 277) ได้กำหนดขั้นตอนของการนิเทศการศึกษาที่เรียกว่า “POLCA” ไว้ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning) ได้แก่ การคิด การตั้งวัตถุประสงค์ การคาดการณ์ล่วงหน้า
การกำหนดตารางงาน การค้นหาวิธีปฏิบัติงาน และการวางแผน โปรแกรมงาน

2. ขั้นตอนการจัดองค์การ (Organizing) ได้แก่ การตั้งเกณฑ์มาตรฐานการรวบรวมทรัพยากร ที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ ความสัมพันธ์แต่ละขั้นตอน การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจหน้าที่ โครงสร้างขององค์การ และการพัฒนานโยบาย

3. ขั้นตอนการนำเข้าสู่การปฏิบัติ (Leading) ได้แก่ การตัดสินใจ การเลือกสรรบุคลากร การเร้าใจให้มีกำลังใจคิดริเริ่มอะไรใหม่ ๆ การสาธิต การจูงใจและให้คำแนะนำการสื่อสาร การกระตุ้นส่งเสริมกำลังใจ การแนะนำนวัตกรรมใหม่ ๆ และให้ความสะดวกในการทำงาน

4. ขั้นตอนการควบคุม (Controlling) ได้แก่ การสั่งการ การให้รางวัล การลงโทษ การให้โอกาสในการทำงาน ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

5. ขั้นตอนการประเมินผล (Appraising) ได้แก่ การตัดสินใจการปฏิบัติงาน การวิจัยและการวัดการปฏิบัติงาน

และนอกจากนี้ยังได้เสนอกระบวนการนิเทศการศึกษาออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. ประเมินสภาพการทำงาน (Assessing)
2. จัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing)
3. ออกแบบวิธีการทำงาน (Designing)
4. จัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources)
5. ประสานงาน (Coordinating)
6. การสั่งการ (Directing)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าจากความหมายต่าง ๆ และแนวคิดที่กล่าวมาแต่ต้นเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าการนิเทศภายใน เป็นกระบวนการของการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ มีการดำเนินการโดยวิธีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา มีจุดมุ่งหมายเป็นกระบวนการมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ให้หลักการการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ศึกษาระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.2 ร่วมวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม

กับสถานศึกษา

1.3 จัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย

2.1 สร้างความตระหนักความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดปฏิทินการนิเทศ

2.3 ดำเนินการตามแผนนิเทศ

3. ประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
    - 3.1 ตั้งคณะกรรมการประเมินผลการนิเทศ
    - 3.2 จัดทำเครื่องมือประเมินผลการนิเทศ
    - 3.3 ประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
  4. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา
    - 4.1 ขอความร่วมมือเป็นวิทยากร พัฒนาผู้นิเทศเกี่ยวกับความรู้และทักษะการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนและการสร้างเครื่องมือนิเทศ
    - 4.2 ขอความร่วมมือและประเมินระบบและกระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา
  5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตการศึกษา
    - 5.1 รวบรวมข้อมูลสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น
    - 5.2 ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น
    - 5.3 พัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหารแบบกัลยาณมิตรหรือระหว่างครูผู้สอน ศึกษาสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเชื่อมโยงกับองค์ความรู้และประสบการณ์เดิม
    - 5.4 ปรับปรุง พัฒนาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องจนเกิดผลดีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
    - 5.5 แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างครู กลุ่มสาระ สถานศึกษาหรือสถาบันอื่น ๆ
- และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534, ข. หน้า 48) ได้เสนอกลวิธีในการนิเทศภายในโรงเรียนว่า ประกอบด้วย
1. การประชุม
  2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
  3. การศึกษาเอกสารและแหล่งวิชาการ
  4. การให้คำปรึกษาหารือ
  5. การสนทนาทางวิชาการ
  6. การสาธิตการสอน
  7. การศึกษานอกสถานที่
  8. การอบรม

9. การสัมมนา
10. การจัดนิทรรศการ
11. การเยี่ยมชมชั้นเรียน
12. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
13. การประชุมเชิงปฏิบัติ
14. การระดมความคิด
15. การเขียนเอกสารบทความทางวิชาการ

การนิเทศภายในโรงเรียน โดยหลักการเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและครู โรงเรียนขนาดเล็กผู้บริหารมีส่วนร่วมในฐานะผู้ดำเนินการ ขนาดกลางและขนาดใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และให้ความสนับสนุนความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศภายใน นอกจากนี้แก้ไขปัญหาการนิเทศภายในไม่เพียงพอ ยังสืบเนื่องจากสภาพการเรียนการสอนที่ต้องเปลี่ยนไป การใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้บรรลุผลการนิเทศภายในจะต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านบุคลากรทั้งผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศ วิธีการนิเทศ เครื่องมือการนิเทศ นอกจากนี้จะต้องเลือกกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน หากไม่สามารถดำเนินการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยตนเองได้ อาจอาศัยกลุ่มโรงเรียนเป็นศูนย์ดำเนินการการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งเป็นกระบวนการที่ทุกโรงเรียนทุกระดับการศึกษาควรจะต้องกระทำต่อเนื่อง และพัฒนาปรับเปลี่ยนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคให้ลดน้อยและหมดไปโดยใช้การนิเทศมีส่วนร่วมเป็นหลัก

การวัดและประเมินผล

การวัดผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน เป็นหน้าที่สำคัญของครูที่จะต้องวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนว่า มีผลหรือปรับปรุงในเรื่องใด เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น และบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้และเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงการสอนของครู ดังนั้นการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจในเรื่องการวัดผลประเมินผลให้ตรงกัน

กรมวิชาการ (2539, หน้า 11) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment) ว่าหมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาผลกระทบต่อผู้เรียนเหล่านั้น การประเมินผลจากสภาพจริงจะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐานแต่จะเน้น การประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียนความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออก

ที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นผู้ค้นพบ และผลิตความรู้ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงรวมทั้งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อสนอง จุดประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของสังคม ดังนั้นจึงได้กำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลจากสภาพจริง (กรมวิชาการ, 2539, หน้า 39-51) ดังนี้

1. การสังเกต (Observations) คือการเฝ้าดูผู้เรียนตลอดเวลา โดยทั่วไปครูผู้สอนยอมรับว่าการสังเกตเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในระหว่างการสอนของครูผู้สอน ซึ่งจากการสังเกตสามารถเห็นพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม สะท้อนความสามารถในด้านความรู้ ทักษะ ความรู้สึก และคุณลักษณะ ครูผู้สอนจะเข้าใจดีเมื่อเริ่มต้นสังเกตและสามารถมองเห็นความเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน

2. การบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal Records) คือการบันทึกข้อมูลที่สำคัญในเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในแต่ละวัน โดยจะเขียนหลังจากเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นตามความเป็นจริงอย่างสั้นกระชับ รวมทั้งสิ่งที่พูดหรือทำโดยสมาชิกในกลุ่ม การสังเกตอย่างชำนาญ และบันทึกอย่างเที่ยงตรงควรบันทึกทันทีหลังเหตุการณ์เร็วเท่าใดจะทำให้ได้ข้อมูลมากและมีความแม่นยำมากขึ้นเท่านั้น

3. แบบสำรวจรายการ (Checklists) แบบสำรวจรายการจะช่วยในการบันทึกแบบตั้งใจที่จะดูพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าเกิดขึ้นหรือไม่ แบบสำรวจรายการอาจจะเน้นดูความเจริญเติบโตและพัฒนาการหรือจุดประสงค์การเรียนรู้รวมทั้งองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร องค์ประกอบของแบบสำรวจรายการได้แก่ คุณลักษณะ ทักษะ ความสนใจและพฤติกรรมที่มุ่งหวังตามมาตรฐานหลักสูตรและผลการเรียนรู้ในแต่ละระดับหรือความคิดรวบยอด

4. มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ใช้บันทึกการสังเกต ซึ่งผู้สังเกตต้องคิดค้นเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ความรู้สึก คุณลักษณะในขอบเขตที่จะสังเกต โดยกำหนดให้เป็นตัวเลขหรือบรรยายระดับคุณภาพ

5. การสุ่มเวลา (Time Sampling) เป็นความพยายามของผู้สังเกตที่จะบันทึกเหตุการณ์ที่ปรากฏหรือไม่ปรากฏในการเลือกพฤติกรรมในเวลาที่กำหนดแน่นอน

6. การสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) เทคนิคการสุ่มเหตุการณ์เมื่อผู้สังเกตได้บันทึกเหตุการณ์หรือบางหัวข้อในเหตุการณ์ที่ปรากฏ

7. การสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผู้เรียนแต่ละคนอย่างลึกซึ้งซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนได้ข้อมูลความรู้ และประสบการณ์พื้นฐานความเข้าใจวิธีการเรียนรู้ ความสนใจและแรงจูงใจ

ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, ก. หน้า 2-4) ได้อธิบายลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง ไว้ดังนี้

1. งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมาย (Meaningful Task) งานที่ผู้เรียนปฏิบัติต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ

2. เป็นการประเมินรอบด้านด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Multiple Assessments) เป็นการประเมินผู้เรียนทุกด้าน ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะนิสัย โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิธีแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนตอบสนองด้วยการแสดง สร้างสรรค์ ผลิต หรือทำงานในการประเมินต้องประเมินหลาย ๆ ครั้ง ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าการประเมินความรู้

3. ผลผลิตมีคุณภาพ (Quality Products) ผู้เรียนจะมีการประเมินตนเองตลอดเวลา และพยายามแก้ไขจุดด้อยของตนเอง จนกระทั่งได้ผลงานที่ผลิตขึ้นอย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในผลงานของตนเอง มีการแสดงผลงานของผู้เรียนต่อสาธารณชนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้เรียนรู้ และชื่นชมจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนมีโอกาสเลือกปฏิบัติงานได้ตามความพึงพอใจ นอกจากนั้นยังจำเป็นต้องมีมาตรฐานของงานหรือสภาพความสำเร็จของงานที่เกิดจากการกำหนดร่วมกันระหว่างครูผู้สอน ผู้เรียน และอาจารย์ผู้ปกครองด้วย มาตรฐานหรือสภาพความสำเร็จดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่ช่วยบ่งบอกว่างานของผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ระดับไหน

4. ใช้ความคิดระดับสูง (Higher Order Thinking) ต้องพยายามให้ผู้เรียนได้แสดงออกหรือผลิตผลงานขึ้นมาซึ่งเป็นผลงานที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเมินทางเลือก ลงมือกระทำตลอดจนการใช้ทักษะการแก้ปัญหาเมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้น

5. มีปฏิสัมพันธ์ทางบวก (Positive Interaction) ผู้เรียนต้องไม่รู้สึกเครียดหรือเบื่อหน่ายต่อการประเมิน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เรียนต้องเกิดความร่วมมือที่ดีต่อกันในการประเมิน และใช้ผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงผู้เรียน

6. งานและมาตรฐานต้องชัดเจน (Clear Tasks and Standard) งานและกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติต้องมีขอบเขตที่ชัดเจนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือสภาพที่คาดหวังที่ต้องการให้เกิดพฤติกรรม

7. มีการสะท้อนตนเอง (Self Reflections) ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกความคิดเห็นหรือเหตุผลต่อการแสดงออก การกระทำหรือผลงานของตนเองว่าทำไมถึงปฏิบัติไม่ปฏิบัติ ทำไมถึงชอบ ทำไมถึงไม่ชอบ

8. มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง (Transfer into Life) ปัญหาที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนได้ตอบสนอง ต้องเป็นปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน พฤติกรรมที่ต้องประเมินเป็นพฤติกรรมที่แท้จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการประเมินตามสภาพที่แท้จริง

9. เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง (Ongoing or Formation) ต้องประเมินผู้เรียนตลอดเวลา และทุกสถานที่อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งจะทำให้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริง เห็นพัฒนาการ การค้นพบ จุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียน

10. เป็นการบูรณาการความรู้ (Integration of Knowledge) งานที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัตินั้น ควรเป็นงานที่ต้องใช้ความสามารถและทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ในสาขาวิชาหลักขณะสำคัญ ดังกล่าวจะช่วยแก้ไขจุดอ่อนของการวัดและประเมินแบบเดิมที่พยายามแยกย่อยจุดประสงค์ ออกเป็นส่วน ๆ เรียนรู้และประเมินเป็นเรื่อง ๆ ดังนั้น ผู้เรียนจึงขาดโอกาสที่จะบูรณาการความรู้ และทักษะจากวิชาการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบซึ่งสอดคล้องกับชีวิตประจำวันทั้งงานแต่ละงานหรือปัญหาแต่ละปัญหานั้นต้องใช้ความรู้ความสามารถและทักษะจากหลาย ๆ วิชามาช่วยในการทำงานหรือแก้ไขปัญหาการวัดและประเมินผลเป็น กระบวนการที่จะทราบว่า การเรียนการสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ควรจะมีการปรับปรุงในเรื่องใด

การวัดแตกต่างจากการประเมินในแง่ที่ว่า การวัดเป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวน ตัวเลขที่ได้จากการวัดนั้น ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ในสิ่งที่วัดได้รวมทั้งข้อมูลจากการสังเกตสัมภาษณ์การตรวจผลงาน และการทดสอบการวัดผล การเรียนของนักเรียนนักศึกษาใน 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติและ เจตคติ เทคนิคการวัดแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระที่เรียน

วาสนา เพิ่มพูน (2542, หน้า 293) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลเป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการสอน ของครูว่า ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพียงใด หากมีข้อบกพร่องหรือปัญหาใด ๆ ในการเรียน การสอนก็จะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขให้การสอนดีขึ้น เพราะจะเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความก้าวหน้า ทางวิชานั้น ๆ ซึ่งรวมในทุกด้าน เช่น ด้านตัวครูผู้สอน ด้านหลักสูตร กิจกรรมและผู้เรียน

วิธีการวัดผลประเมินผลการเรียน

การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. แจ้งให้นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินผล เกณฑ์การผ่าน จุดประสงค์การเรียนรู้และเกณฑ์การผ่านกลุ่มประสบการณ์ก่อนทำการสอน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องครอบคลุมด้านพุทธรพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ

3. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานในทักษะเบื้องต้นของนักเรียน

4. ระหว่างภาคเรียน ให้ผู้สอนประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สรุปประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อประเมินผลการผ่านจุดประสงค์

5. เมื่อถึงปลายภาคเรียน หลังจากจบกระบวนการเรียนการสอนทุกกิจกรรมแล้วให้มีการประเมินผลปลายภาค โดยให้เลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธรพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัยและเน้นกระบวนการ เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียนเท่านั้น การประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียนทุกภาค ทุกกลุ่มประสบการณ์ เว้นแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ไม่ต้องประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียนสุดท้าย แต่ให้เป็นการประเมินผลปลายปี

6. ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนตามข้อ 3, 4 และ 5 ถ้านักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของจุดประสงค์ ให้ผู้สอนวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียน แล้วสอนซ่อมเสริม โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน

7. ผลการประเมินตามข้อ 4 การตัดสินการผ่านจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ และให้ใช้ผลการประเมินปลายปีตามข้อ 5 ในการตัดสินผลการเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6

8. การประเมินผลการในข้อ 5 ให้แจ้งผลเป็นระดับผลการเรียนใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน ดังนี้

4	หมายถึง	ผลการเรียนดีมาก
3	หมายถึง	ผลการเรียนดี
2	หมายถึง	ผลการเรียนปานกลาง
1	หมายถึง	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0	หมายถึง	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

9. โรงเรียนแจ้งผลการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ และแจ้งผลการประเมินการเรียนปลายภาคหรือปลายปี ให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง

ประโยชน์ของการวัดผลประเมินผล

วาสนา เพิ่มพูน (2542, หน้า 295 -296) ได้กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนมีประโยชน์ 2 ประการ คือ ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ทั้งต่อผู้เรียนและต่อผู้สอน กับประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทั้งในด้านผู้เรียนและด้านผู้สอน คือ

1.1 เปรียบเทียบกับจุดประสงค์ของการสอนว่า ตนเองบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ มีอะไรจะต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจัดว่าเป็นการสร้างแรงจูงใจและเป็นการสร้างลักษณะนิสัยให้เด็กรู้จักสำรวจตนเองและประเมินตนเองอยู่เสมอ

1.2 ด้านผู้สอน จะให้ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียนก่อนจะมีการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดและปรับปรุงจุดประสงค์ ปรับปรุงวิธีการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้น แบ่งกลุ่มนักเรียนได้เหมาะสม แก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ตรงจุด

2. ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งในด้านการแนะแนวและการบริหาร คือ

2.1 ด้านการแนะแนวจะทำให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียนตลอดจนปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือ

2.2 ด้านการบริหาร จะช่วยคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาได้อย่างถูกต้อง จะช่วยให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเรียนการสอนเพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป ช่วยให้ผู้รู้ถึงสถานภาพทางการศึกษาที่แท้จริงของสถานศึกษา และช่วยให้การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

2.3 สำหรับการวิเคราะห์ผลในกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยสามารถนำไปแก้ไขปัญหาและปรับปรุงกิจกรรมของนักเรียน ของครูและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนได้อย่างมีเหตุผล

สุนันทา อูชาติ (2554, หน้า 26) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่เริ่มตั้งแต่การกำหนดเกณฑ์การตรวจสอบ การวิเคราะห์ผลการเรียนที่จะทำให้ทราบว่า การเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ โดยผลของการวิเคราะห์ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนและนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

สรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผลเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ผล ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการตรวจสอบ

กิจกรรมต่าง ๆ จากนั้นวิเคราะห์ผล ได้ข้อมูลแล้วสามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้กับผู้เรียน และนำไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายหลักสูตรต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรเชษฐ์ จันทร์ภิรมย์ (2546) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาทุกด้านทั้ง 9 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียน การสอน ด้านการประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ด้าน การบริหารโครงการ ด้านการวิจัยและการพัฒนา ด้านการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ และ การบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผลงาน ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้าน หลักสูตร คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระต่าง ๆ ของหลักสูตรใหม่ ข้อเสนอแนะ ควร จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แก่คณะครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดจนถึงผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน คือ สถานศึกษาขาดแคลนครูจำนวนครูไม่ ครบชั้น ข้อเสนอแนะ ควรจัดรวมโรงเรียนของห้องเรียนที่อยู่ใกล้เคียงเข้าด้วยกัน ปัญหาการบริหารงาน วิชาการด้านการวัดผลประเมินผล คือ การวัดผลและประเมินผลไม่เป็นไปตามสภาพจริง ข้อเสนอแนะ ควรมีการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายใน คือ ขาดการวางแผนการนิเทศ ข้อเสนอแนะ ควรวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ในการนิเทศภายใน ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ คือ ขาด การส่งเสริมและการพัฒนาให้ครูได้ศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ข้อเสนอแนะ ควรวางแผนในการส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการบริหารงาน วิชาการด้านการวิจัยและการพัฒนา คือ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ข้อเสนอแนะ ควรดำเนินการส่งเสริมและจัดอบรมให้ความรู้และ การทำวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารโครงการทางวิชาการ คือ ขาดการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการบริหาร ระบบข้อมูลสารสนเทศ คือ ขาดการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการกำหนดเป็น ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนา ข้อเสนอแนะ ควรจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้ครบทุกด้าน และปัญหา การบริหารงานวิชาการด้านการประเมิน ผลงานทางวิชาการคือ ขาดการวางแผนในการประเมินผล งานทางวิชาการในสถานศึกษา ข้อเสนอแนะ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลงานทาง

วิชาการจากเอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ได้ชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักที่สถานศึกษาจะต้องมีการจัดดำเนินงานที่ดี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและกระบวนการบริหารจัดการจัดการที่มีคุณภาพจากเอกสารการศึกษาที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญที่จะขับเคลื่อนฟันเฟืองต่าง ๆ ให้หมุนตามไปได้ด้วยดี ดังนั้นการดำเนินงานวิชาการจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

จันมิตร หล่อวงศ์ และคณะ (2548) ได้วิจัยโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านป่าแดด (เวทยาสมิทธิ) อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย และศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านป่าแดด (เวทยาสมิทธิ) อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอน 12 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน และตัวแทนผู้ปกครองในเขตบริการ จำนวน 24 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 52 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านป่าแดด และรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ ผลการศึกษา ค้นคว้าพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านป่าแดดได้ปฏิบัติครบทุกด้านทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านพัฒนาสื่อและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล 2. จากความคิดเห็นของการสนทนากลุ่ม พบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านพัฒนาสื่อและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มากที่สุด ส่วนเรื่องการประเมินสื่อและความพึงพอใจในผลการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้อื่นๆของโรงเรียนน้อยที่สุด 3. รูปแบบการบริหารงานของโรงเรียนบ้านป่าแดดตามทัศนะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่า มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนตามหน้าที่และสายงานบังคับบัญชา โรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา มีขอบข่ายงานวิชาการที่ชัดเจน มุ่งสนับสนุนให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆแบบบูรณาการ มีการให้บุคลากรจัดทำแผนงานวิชาการ กำหนดแผนและวิธีการทำงานของตนเองและสรุปผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา เป็นต้น

บุญสง นาละออง และคณะ (2549) ได้วิจัยโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 354 คน จาก 65 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยประชากร และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 ที่ดำเนินการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนา หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล การดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และปัญหาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรไม่ได้มีการประเมินผล การใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนครูมีหน้าที่รับผิดชอบมากเกินไป ด้านการนิเทศภายในขาดการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ และด้านการวัดและประเมินผลยังซ้ำซ้อนและครูยังไม่เข้าใจการวัดและประเมินผล

กรวรรณ จันทร์ผา (2551) ได้วิจัยโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงาน วิชาการและระดับคุณภาพของผู้เรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 และศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 109 คน ตัวแทนหรือหัวหน้าสายชั้นในแต่ละระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 218 คน และประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 109 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 436 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการบริหารงานวิชาการระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับคุณภาพของผู้เรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับดี 2. การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน คือ การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

ทรงเพชร ใจทน (2551) ศึกษาสภาพและหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ทำหน้าที่

ครูวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่าและแบบปลายเปิด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรมีการปฏิบัติ ในระดับมาก แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจในเนื้อหาและสาระหลักสูตร ด้านงานการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านงานการประเมินผลการเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก แนวทางการพัฒนา คือ การวัดผลประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและควรมีการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ ด้านการบริหารงานการนิเทศภายในมีการปฏิบัติ ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือ ให้ผู้บริหารทำการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่องเพื่อติดตามการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ด้วย และให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน ในการนิเทศภายใน ส่วนงานวิจัยและพัฒนามีการปฏิบัติในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และ สถานศึกษาควรจัดหางบประมาณมาส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง

จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาพบว่า ด้าน การจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีการดำเนินงาน ที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัย ความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีผู้บริหารเป็นแกนนำในการพัฒนางานด้าน วิชาการ และบุคลากรภายในโรงเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาส่งเสริม ให้เห็นความสำคัญของ การดำเนินงานวิชาการเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอน 2. ด้านการนิเทศภายใน และ 3. ด้านการวัดและประเมินผล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และครูวิชาการ อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 20 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 20 คน และครูวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวม 20 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม ในการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/หน้าที่ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยมี

ทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล มีทั้งหมด 42 ข้อ เป็นแบบสอบถามลักษณะเลือกตอบ (Check list) มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ

- ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยมีทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล มีทั้งหมด 42 ข้อ เป็นแบบสอบถามลักษณะเลือกตอบ (Check list) มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ

- ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม
2. ศึกษาเอกสารแนวคิดหลักการของทฤษฎี เนื้อหา ของเรื่องการดำเนินงานวิชาการ

ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินผล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างแบบสอบถาม

3. เน้นการสร้างแบบสอบถาม ฉบับร่าง ตรวจสอบแก้ไขโดยอาจารย์ที่ปรึกษาจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง โดยพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความเชื่อมั่นและความถูกต้องตรงกับเนื้อหาที่ศึกษามากน้อยเพียงใด

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง เมื่อปรับปรุงแก้ไขจนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ก็นำไปใช้กับกลุ่มประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสบบงไปยังโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง

2. ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามไปยังประชากร โดยผ่านช่องรับ-ส่งเอกสารที่โรงเรียนบ้านสบบง

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนและขอรับแบบสอบถามจากโรงเรียนโดยผ่านช่องรับ-ส่งเอกสารที่โรงเรียนบ้านสบบง

4. ระยะเวลาในการดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน ธันวาคม 2554 ถึง มกราคม 2555

5. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม สามารถเก็บแบบสอบถามได้ จำนวน 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

6. ตรวจสอบความถูกต้องความครบถ้วนของการกรอกข้อมูล จัดหมวดหมู่ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับคืนมา

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 การวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง

2.2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ตอนที่ 2 และสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซาง ตอนที่ 3 ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย

ประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ) นำเสนอในรูปแบบตาราง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย	ระดับดำเนินการ
4.50 – 5.00	การดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	การดำเนินการอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	การดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	การดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ตอนที่ 4 ทำการวิเคราะห์และบรรยายสำหรับคำถามปลายเปิดและข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาต้นคว้าด้วยตนเองเรื่อง “สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2” ได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	23	57.50
2) หญิง	17	42.50
รวม	40	100.00
2. อายุ		
1) 31 – 40 ปี	3	7.50
2) 41 – 50 ปี	18	45.00
3) 51 – 60 ปี	19	47.50
รวม	40	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. วุฒิมัธยมศึกษา		
1) ปริญญาตรี	22	55.00
2) ปริญญาโท	18	45.00
3) ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	40	100.00
4. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/หน้าที่		
1) ผู้บริหารสถานศึกษา	20	50.00
2) ครูวิชาการ	20	50.00
รวม	40	100.00
5. ประสบการณ์การทำงานที่ในตำแหน่ง/หน้าที่ปัจจุบัน		
1) ต่ำกว่า 5 ปี	1	2.50
2) 5 – 10 ปี	9	22.50
3) 11 – 15 ปี	4	10.00
4) 16 – 20 ปี	6	15.00
5) 21 ปีขึ้นไป	20	50.00
รวม	40	100.00

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชายมากกว่าหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.5 และ 42.5 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุในระหว่าง 50-60 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาเป็นผู้มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.0 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.5

วุฒิมัธยมศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิมัธยมศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าปริญญาโทร้อยละ 55.0 และ 45.0 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/หน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.0 และครูวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 50.0

ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง พบว่า มีประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.5 ประสบการณ์ระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.0 ประสบการณ์ระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.0 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย : เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตาราง 2 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน (N=20)

ข้อที่	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
1.	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.25	0.64	มาก	3
2.	การจัดการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์ การเรียนรู้	4.25	0.44	มาก	3
3.	กำหนดให้ครูวางแผนและจัดทำแผนการจัดการ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.67	มาก	5
4.	มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน	4.50	0.51	มากที่สุด	2
5.	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม	4.60	0.50	มากที่สุด	1
6.	มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ	3.75	0.55	มาก	9
7.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	3.20	0.62	ปานกลาง	10
8.	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ ตามความถนัดและความสนใจ	3.20	1.15	ปานกลาง	10

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
9.	มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.15	0.59	มาก	5
10.	มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้นตาม แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.80	0.77	มาก	8
11.	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	3.85	0.67	มาก	7
เฉลี่ยรวม		3.97	0.65	มาก	

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารประถมศึกษา
อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อที่ 5 มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คุณคุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม

ข้อที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อที่ 1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อที่ 2 การจัดการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์การเรียนรู้

ข้อที่ 3 กำหนดให้ครูวางแผนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร

สถานศึกษา

ข้อที่ 9 มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

ข้อที่ 11 มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวันได้

ข้อที่ 10 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้น
ตามแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ข้อที่ 6 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ

มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้
 ข้อที่ 7 นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
 ข้อที่ 8 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ

**ตาราง 3 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารประถมศึกษาอำเภอภูซาง
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการนิเทศภายใน
 (N=20)**

ข้อที่	ด้านการนิเทศภายใน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
1.	มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมิน ความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับคณะครูใน สถานศึกษา	3.85	0.75	มาก	6
2.	มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายในโดย บุคลากรในสถานศึกษาและนำผลการนิเทศมา พัฒนากระบวนการเรียนการสอน	3.85	0.81	มาก	6
3.	มีการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและตรวจ บันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ	3.85	0.75	มาก	6
4.	มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน	4.05	0.39	มาก	3
5.	มีการส่งเสริม และสนับสนุน ให้ครูได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการพัฒนาเกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.10	0.31	มาก	2
6.	มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับ การอบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศ อย่าง สม่ำเสมอ	4.30	0.57	มาก	1
7.	มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ใน การประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียน การสอนของครู	3.95	0.51	มาก	4
8.	มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไปปรับปรุง แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	3.95	0.51	มาก	4

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการนิเทศภายใน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
9.	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน	3.20	0.89	ปานกลาง	9
	เฉลี่ยรวม	3.90	0.61	มาก	

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการนิเทศภายใน ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ข้อที่ 6 มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศ

อย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่ 5 มีการส่งเสริม และสนับสนุน ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน

ข้อที่ 7 มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู

ข้อที่ 8 มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไปปรับปรุงแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่ 1 มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมินความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับคณะครูในสถานศึกษา

ข้อที่ 2 มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาและนำผลการนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ข้อที่ 3 มีการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและตรวจบันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ

มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ

ข้อที่ 9 มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน

ตาราง 4 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการวัดผลและ
ประเมินผล (N=20)

ข้อที่	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
1.	มีการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในแต่ละ ชั้นเรียน	3.90	0.79	มาก	8
2.	มีการวัดผลและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ	3.95	0.76	มาก	6
3.	มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง	4.25	0.55	มาก	2
4.	มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้ เครื่องมือวัดและวิธีวัดอย่างหลากหลาย	3.85	0.81	มาก	10
5.	มีการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนในเอกสาร ปพ. ต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ	4.40	0.50	มาก	1
6.	มีการกำหนดหรือวางแผนการวัดและประเมินผล ในแต่ละกลุ่มสาระหรือแต่ละวิชา	4.20	0.61	มาก	3
7.	มีการดำเนินการวัดและประเมินผลตามกำหนด การหรือตามแผนการวัดและประเมินผล	4.20	0.52	มาก	3
8.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของคุณครู	4.20	0.62	มาก	3
9.	มีการปรับปรุงเครื่องมือวัดและวิธีวัดให้เหมาะสม ต่อการจัดการเรียนการสอนและผู้เรียน	3.90	0.55	มาก	8
10.	นำผลการเรียนรู้การเรียนของนักเรียนมาเป็น แนวทางในการจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้ เหมาะสมกับสภาพนักเรียน	3.85	0.67	มาก	10
11.	มีการกำหนดให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัด การเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดการเรียน การสอนของคุณครู	3.95	0.61	มาก	6
เฉลี่ยรวม		4.06	0.64	มาก	

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อที่ 5 มีการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนในเอกสาร ปพ. ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และเป็นระบบ

ข้อที่ 3 มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อที่ 6 มีการกำหนดหรือวางแผนการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระหรือแต่ละวิชา

ข้อที่ 7 มีการดำเนินการวัดและประเมินผลตามกำหนดการหรือตามแผนการวัดและประเมินผล

ข้อที่ 8 มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู

ข้อที่ 2 มีการวัดผลและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ

ข้อที่ 11 มีการกำหนดให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดการเรียนการสอนของครู

ข้อที่ 1 มีการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในแต่ละชั้นเรียน

ข้อที่ 9 มีการปรับปรุงเครื่องมือวัดและวิธีวัดให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและผู้เรียน

ข้อที่ 4 มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนโดยใช้เครื่องมือวัดและวิธีวัดอย่างหลากหลาย

ข้อที่ 10 นำผลการเรียนรู้การเรียนของนักเรียนมาเป็นแนวทางในการจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะกับสภาพนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย : เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตาราง 5 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน (N=20)

ข้อที่	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
1.	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.10	0.31	มาก	5
2.	การจัดการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์ การเรียนรู้	4.05	0.22	มาก	6
3.	กำหนดให้ครูวางแผนและจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.30	0.47	มาก	3
4.	มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน	4.35	0.49	มาก	2
5.	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม	4.55	0.51	มากที่สุด	1
6.	มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ	3.75	0.55	มาก	9
7.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	3.20	0.62	ปานกลาง	11
8.	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ ตามความถนัดและความสนใจ	3.60	0.60	มาก	10
9.	มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.30	0.66	มาก	3
10.	มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้นตามแหล่ง การเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.85	0.67	มาก	8

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าเบี่ยงเบน		ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
		ค่าเฉลี่ย (μ)	มาตรฐาน (σ)		
11.	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.05	0.39	มาก	6
เฉลี่ยรวม		4.01	0.50	มาก	

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการของครุวิชาการโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการจัด
การเรียนการสอน ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือ

ข้อที่ 5 มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน

ข้อที่ 3 กำหนดให้ครูวางแผนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร
สถานศึกษา

ข้อที่ 9 มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

ข้อที่ 1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อที่ 2 การจัดการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์การเรียนรู้

ข้อที่ 11 มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวันได้

ข้อที่ 10 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้น
ตามแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ข้อที่ 6 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ

ข้อที่ 8 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนตามความถนัดและความสนใจ

มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ

ข้อที่ 7 นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ตาราง 6 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการประถมศึกษาอำเภอภูซาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะเยา เขต 2 ด้านการนิเทศภายใน
(N=20)

ข้อที่	ด้านการนิเทศภายใน	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
1.	มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมิน ความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับคณะครูใน สถานศึกษา	4.05	0.51	มาก	2
2.	มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายใน โดยบุคลากรในสถานศึกษาและนำผล การนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	3.95	0.39	มาก	3
3.	มีการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและ ตรวจบันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ	3.60	0.68	มาก	8
4.	มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยมชั้น เรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน	3.70	0.57	มาก	7
5.	มีการส่งเสริม และสนับสนุน ให้ครูได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.80	0.62	มาก	6
6.	มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับ การอบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศ อย่าง สม่ำเสมอ	4.10	0.55	มาก	1
7.	มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ใน การประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัด การเรียนการสอนของครู	3.95	0.39	มาก	3
8.	มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไป ปรับปรุงแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	3.89	0.32	มาก	5
9.	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน	3.42	0.69	ปานกลาง	9
เฉลี่ยรวม		3.83	0.52	มาก	

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการนิเทศภายใน ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อที่ 6 มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศอย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่ 1 มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมินความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับ คณะครูในสถานศึกษา

ข้อที่ 2 มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาและนำผลการนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ข้อที่ 7 มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู

ข้อที่ 8 มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไปปรับปรุงแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่ 5 มีการส่งเสริม และสนับสนุน ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยม ชั้นเรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน

ข้อที่ 3 มีการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและตรวจบันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ

มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ

ข้อที่ 9 มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน

ตาราง 7 แสดงสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล (N=20)

ข้อที่	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
1.	มีการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในแต่ละ ชั้นเรียน	4.11	0.61	มาก	7

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับของ การ ดำเนินการ	ลำดับ ที่
2.	มีการวัดผลและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ	4.16	0.61	มาก	3
3.	มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง	4.21	0.49	มาก	1
4.	มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้ เครื่องมือวัดและวิธีวัดอย่างหลากหลาย	4.21	0.67	มาก	1
5.	มีการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนในเอกสาร ปพ. ต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ	4.16	0.46	มาก	3
6.	มีการกำหนดหรือวางแผนการวัดและประเมินผล ในแต่ละกลุ่มสาระหรือแต่ละวิชา	4.16	0.51	มาก	3
7.	มีการดำเนินการวัดและประเมินผลตาม กำหนดการหรือตามแผนการวัดและประเมินผล	4.16	0.45	มาก	3
8.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู	3.84	0.63	มาก	10
9.	มีการปรับปรุงเครื่องมือวัดและวิธีวัดให้มีความ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและผู้เรียน	3.79	0.59	มาก	11
10.	นำผลการเรียนรู้การเรียนของนักเรียนมาเป็น แนวทางในการจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้ เหมาะกับสภาพนักเรียน	4.00	0.57	มาก	8
11.	มีการกำหนดให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัดการ เรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำ ผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดการเรียนการสอนของ ครู	4.00	0.53	มาก	8
เฉลี่ยรวม		4.07	0.56	มาก	

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านการวัดผล
และประเมินผล ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งหมดจำนวน 11 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อที่ 3 มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อที่ 4 มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือวัดและวิธีวัดอย่างหลากหลาย

ข้อที่ 2 มีการวัดผลและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้าน
ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ

ข้อที่ 5 มีการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนในเอกสาร ปพ. ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน
และเป็นระบบ

ข้อที่ 6 มีการกำหนดหรือวางแผนการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระหรือแต่ละวิชา

ข้อที่ 7 มีการดำเนินการวัดและประเมินผลตามกำหนดการหรือตามแผนการวัดและ
ประเมินผล

ข้อที่ 1 มีการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้การสอนภายในสถานศึกษา
ในแต่ละชั้นเรียน

ข้อที่ 10 นำผลการเรียนรู้การเรียนรู้ของนักเรียนมาเป็นแนวทางในการจัดโครงการสอน
ซ่อมเสริมให้เหมาะกับสภาพนักเรียน

ข้อที่ 11 มีการกำหนดให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผน
การจัดการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดการเรียนการสอนของครู

ข้อที่ 8 มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุง
การสอนของครู

ข้อที่ 9 มีการปรับปรุงเครื่องมือวัดและวิธีวัดให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียน
การสอนและผู้เรียน

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

แนวทางการดำเนินงานงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรเน้นให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญและนำไปปฏิบัติจริง พร้อมทั้งประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และ
ดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรจัดให้มีการบูรณาการและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
ควรจัดครูผู้สอนให้ตรงตามตามความถนัด ตรงตามวิชาเอก

2. ด้านการนิเทศภายใน ควรจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และอย่างเป็นระบบ นำผลการนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มุ่งเน้นการนิเทศเพื่อพัฒนาโดยเฉพาะการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ควรเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้ผู้เรียนได้รับทราบเกณฑ์การวัดการประเมินทุกครั้ง ควรใช้เครื่องมือในการวัดผลอย่างหลากหลายและนำผลการวัดมาปรับปรุง จัดหาแนวทางในการซ่อมเสริมต่อไป ครูผู้นำไปปฏิบัติ ยังไม่เข้าใจระบบเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล มีการวัดผลตามสภาพจริงแต่ยังไม่เป็นระบบ ที่ถูกต้องและชัดเจน

การพัฒนาวิชาการต้องมีการ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และนำผลมาปรับปรุงพัฒนา ก็จะเกิดผลดีกับผู้เรียน ควรมีการประชุมวิชาการเดือนละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย และประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการจัดนิทรรศการของโรงเรียนในเครือข่าย จัดกิจกรรมทัศนศึกษา ให้กับผู้เรียน และผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการมากขึ้น

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยศึกษาจากผู้บริหารจำนวน 20 คน และครูวิชาการ จำนวน 20 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง 20 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามมี 3 ตอน เป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษาพบดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชายมากกว่าหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.5 และ 42.5 ตามลำดับมีอายุในระหว่าง 50-60 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา เป็นผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.0 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.5 วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าปริญญาโทร้อยละ 55.0 และ 45.0 ตามลำดับ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/หน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.0 และครูวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 50.0 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง พบว่า มีประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.5 ประสบการณ์ระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.0 ประสบการณ์ระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.0 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.5

2. สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

2.1 สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม และมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ กำหนดให้ครูวางแผนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้นตามแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา และมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ

มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนตามความถนัดและความสนใจ

2.2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการนิเทศภายใน พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูทุกคนได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริม และสนับสนุน ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไปปรับปรุง แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมินความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับคณะครูในสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาและนำผลการนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และมีการกำกับดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและตรวจบันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ

มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ มีการเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน

2.3 สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ มีการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนในเอกสาร ปพ. ต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง มีการกำหนดหรือวางแผนการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระ หรือแต่ละวิชา มีการดำเนินการวัดและประเมินผลตามกำหนดการหรือตามแผนการวัดและประเมินผล มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู มีการวัดผลและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ มีการกำหนดให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดการเรียนการสอนของครู มีการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในแต่ละชั้นเรียน มีการปรับปรุงเครื่องมือวัดและวิธีวัดให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและผู้เรียน มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือวัดและวิธีวัดอย่างหลากหลาย และนำผลการเรียนรู้การเรียนของนักเรียนมาเป็นแนวทางในการจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะกับสภาพนักเรียน

3. สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

3.1 สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือ มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน กำหนดให้ครูวางแผน และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้นตามแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ

มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

3.2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการ ด้านการนิเทศภายใน พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศ อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมินความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับคณะครูในสถานศึกษา มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนิเทศภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาและนำผลการนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไปปรับปรุงแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน และมีการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและตรวจบันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ

มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน

3.3 สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งหมดจำนวน 11 ประเด็น เรียงตามลำดับดังนี้ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนโดยใช้เครื่องมือวัดและวิธีวัดอย่างหลากหลาย มีการวัดผลและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ มีการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนในเอกสาร ปพ. ต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ มีการกำหนดหรือวางแผนการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระหรือแต่ละวิชา มีการดำเนินการวัดและประเมินผลตามกำหนดการหรือตามแผนการวัดและประเมินผล มีการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในแต่ละชั้นเรียน นำผลการเรียนรู้การเรียนของนักเรียนมาเป็นแนวทางในการจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะกับสภาพนักเรียน มีการกำหนดให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดการเรียนการสอนของครู มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงการสอน

ของครู และมีการปรับปรุงเครื่องมือวัดและวิธีวัดให้มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้เรียน

4. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

4.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรเน้นให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนำไปปฏิบัติจริง พร้อมทั้งประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรจัดให้มีการบูรณาการและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ควรจัดครูผู้สอนให้ตรงตามตามความถนัด ตรงตามวิชาเอก

4.2 ด้านการนิเทศภายใน ควรจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และอย่างเป็นระบบ นำผลการนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มุ่งเน้นการนิเทศเพื่อพัฒนาโดยเฉพาะการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ควรเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้ผู้เรียนได้รับทราบเกณฑ์การวัดการประเมินทุกครั้ง ควรใช้เครื่องมือในการวัดผลอย่างหลากหลายและนำผลการวัดมาปรับปรุง จัดหาแนวทางในการซ่อมเสริมต่อไป ครูผู้นำไปปฏิบัติยังไม่เข้าใจระบบเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล มีการวัดผลตามสภาพจริงแต่ยังไม่เป็นระบบที่ถูกต้องและชัดเจน

การพัฒนาวิชาการต้องมีการ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาที่จะเกิดผลดีกับผู้เรียน ควรมีการประชุมวิชาการเดือนละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย และประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการจัดนิทรรศการของโรงเรียนในเครือข่าย จัดกิจกรรมทัศนศึกษาให้กับผู้เรียน และผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

1.1 สภาพการดำเนินงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงามและมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน

แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ โดยมุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงามและมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งครูจะต้องอาศัยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัย ที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ ครูพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้นตามแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และบุญสง นาละยอง และคณะ (2549) ได้วิจัยโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 ได้ดำเนินการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล การดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนประเด็น นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และเลือกกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

1.2 สภาพการดำเนินงานวิชาการ ด้านการนิเทศภายใน ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มี 8 ประเด็น แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมินความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับคณะครูในสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาและนำผลการนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและตรวจบันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน มีการส่งเสริม และสนับสนุน ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศ อย่างสม่ำเสมอ มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไปปรับปรุงแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ส่วนประเด็นการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งยังขาดการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน

1.3 สภาพการดำเนินงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ประเด็น แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีการดำเนินการเกี่ยวกับการการวัดผลและประเมินผลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการจัดทำแผนการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในแต่ละชั้นเรียน มีการวัดและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือวัดและวิธีวัดอย่างหลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนในเอกสาร ปพ. ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และเป็นระบบ มีการกำหนดหรือวางแผนการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระหรือแต่ละวิชา มีการดำเนินการวัดและประเมินผลตามกำหนดการหรือตามแผนการวัดและประเมินผล มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู มีการปรับปรุงเครื่องมือวัดและวิธีวัดให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและผู้เรียนนำผลการเรียนรู้อะไรของการเรียนของนักเรียนมาเป็นแนวทางในการจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะกับสภาพนักเรียน มีการกำหนดให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดการเรียนการสอนของครู และทรงเพชร ใจทน (2551) ศึกษาสภาพและหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก พบว่า ด้านงานการประเมินผลการเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก แนวทางการพัฒนา คือ การวัดผลประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและควรมีการวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 สาระการเรียนรู้

2. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

2.1 สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือ มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม

แสดงว่าครูวิชาการมีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ครบถ้วน สมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ โดยมุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งครูจะต้องอาศัยการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนเป็นอย่างมาก การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียน

การสอนเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝัง สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ ครูพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้นตามแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ส่วนประเด็น นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งยังขาดการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการ ด้านการนิเทศภายใน ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มี 8 ประเด็น แสดงว่าครูวิชาการมีการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมินความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับคณะครูในสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาและนำผลการนิเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและตรวจบันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน มีการส่งเสริม และสนับสนุน ให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศ อย่างสม่ำเสมอ มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไปปรับปรุงแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ส่วนประเด็นการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าโรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งยังขาดการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน

2.3 สภาพการดำเนินงานวิชาการของครูวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ประเด็น แสดงว่าของครูวิชาการมีการดำเนินการเกี่ยวกับการการวัดและประเมินผลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการจัดทำแผนการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในแต่ละชั้นเรียน มีการวัดและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนโดยใช้เครื่องมือวัดและวิธี

วัดอย่างหลากหลาย

3. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

การพัฒนาวิชาการต้องมีการ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่องและ
เป็นปัจจุบัน และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาที่จะเกิดผลดีกับผู้เรียน ควรมีการประชุมวิชาการเดือนละ
1 ครั้งเป็นอย่างน้อย และประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า
ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการจัดนิทรรศการของโรงเรียนในเครือข่าย จัดกิจกรรมทัศนศึกษา
ให้กับผู้เรียน และผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการมากขึ้น

สรุปภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้าน
การจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า สภาพ
การดำเนินงานวิชาการในภาพรวม มีการดำเนินการในระดับมาก ส่วนประเด็นที่มีการดำเนินการ
อยู่ในระดับปานกลาง คือการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ
ภายใน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้
นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจนั้น ทั้งผู้บริหารและครูวิชาการ
ควรนำไปพัฒนาก่อนเป็นอันดับแรก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และเปิดโอกาส
ให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจมากขึ้น

ด้านการนิเทศภายใน

ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในเพิ่ม
มากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสังคม

ด้านการวัดและประเมินผล

การเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้ผู้เรียนได้รับทราบเกณฑ์การวัด
การประเมินทุกครั้ง ควรใช้เครื่องมือในการวัดผลอย่างหลากหลายและนำผลการวัดมาปรับปรุง
จัดหาแนวทางในการซ่อมเสริมต่อไป หากครูผู้นำไปปฏิบัติยังไม่เข้าใจระบบเกณฑ์การวัดและ

ประเมินผล มีการวัดผลตามสภาพจริงแต่ยังไม่เป็นระบบที่ถูกต้องและชัดเจน ดังนั้นควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูในด้านการวัดผลและประเมินผลอย่างถูกวิธี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการดำเนินงานวิชาการให้มีขอบข่ายกว้างขึ้น เพื่อจะได้ทราบสภาพและแนวทางในการดำเนินงานวิชาการให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาจากกลุ่มประชากร ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมศิษย์เก่า เพื่อจะได้ทราบสภาพในการดำเนินงานวิชาการให้ครอบคลุมมากขึ้น
3. ควรมีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น
4. ควรศึกษาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาครอบคลุมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจะได้ทราบสภาพในการดำเนินงานวิชาการให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรวรรณ จันทร์พา. (2551). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนระดับ
ช่วงชั้นที่ 1-2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
นครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม
- จันมิตร หล่อวงศ์ และคณะ. (2548). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านป่าแดด
(เวทยาสมิทธิ) อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก
- ทรงเพชร ไจทน. (2551). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กใน
อำเภอพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. การศึกษาอิสระ
ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย
- บุญสง นาละออง และคณะ. (2549). สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3. การศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก
- ปรียาพร วงศอนุดรโรจน. 2542. การบริหารงานวิชาการ (หน้า 127). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วรเชษฐ จันทรภิมย. (2546). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2542 ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ปญจปฏิรูปการศึกษาแนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
พิมพ์ดี.
- สุนันทา อุชาติ. (2554). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล ๒
(เมืองเก่าวิทยา) อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. สารนิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ชัยภูมิ, ชัยภูมิ

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) 31 – 40 ปี ( ) 41 – 50 ปี

( ) 51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท

( ) ปริญญาเอก

4. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/หน้าที่

( ) ผู้บริหารสถานศึกษา ( ) ครูวิชาการ

5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง/หน้าที่ปัจจุบัน

( ) ต่ำกว่า 5 ปี ( ) 5 – 10 ปี

( ) 11 – 15 ปี ( ) 16 – 20 ปี

( ) 21 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเด็นข้อความในแต่ละด้าน แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับสภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน ทางด้านขวามือให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านให้มากที่สุด ทั้งนี้คำตอบของท่านจะมีคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 นี้จะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน มีทั้งหมด 31 ข้อ และมีเกณฑ์มาตรฐานส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	การดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	การดำเนินการอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง	การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	การดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	การดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินงานวิชาการ	ระดับการดำเนินการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1.	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2.	การจัดการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์การเรียนรู้					
3.	กำหนดให้ครูวางแผนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา					
4.	มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งปลูกฝังสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียน					
5.	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้คู่คุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม					
6.	มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ					

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินงานวิชาการ	ระดับการดำเนินการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
7.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้					
8.	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ ตามความถนัดและความสนใจ					
9.	มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย					
10.	มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือสืบค้นตามแหล่ง การเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
11.	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
ด้านการนิเทศภายใน						
1.	มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในและประเมิน ความจำเป็นในการนิเทศร่วมกับคณะครูใน สถานศึกษา					
2.	มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศภายใน โดยบุคลากรในสถานศึกษาและนำผลการนิเทศ มาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน					
3.	มีการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและ ตรวจบันทึกหลังการสอนอยู่เสมอ					
4.	มีการจัดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสอน การตรวจเยี่ยมชั้น เรียน การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน					
5.	มีการส่งเสริม และสนับสนุน ให้ครูได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินงานวิชาการ	ระดับการดำเนินการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
6.	มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศ อย่างสม่ำเสมอ					
7.	มีการนำผลงานของนักเรียนมาใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู					
8.	มีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม ไปปรับปรุงแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน					
9.	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน					
ด้านการวัดและประเมินผล						
1.	มีการจัดทำแผนการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในแต่ละชั้นเรียน					
2.	มีการวัดและประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและด้านกระบวนการ					
3.	มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
4.	มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือวัดและวิธีวัดอย่างหลากหลาย					
5.	มีการบันทึกผลการประเมินของผู้เรียนในเอกสาร ปพ. ต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ					
6.	มีการกำหนดหรือวางแผนการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระหรือแต่ละวิชา					
7.	มีการดำเนินการวัดและประเมินผลตามกำหนดการหรือตามแผนการวัดและประเมินผล					

ข้อ ที่	สภาพการดำเนินงานวิชาการ	ระดับการดำเนินการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
8.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู					
9.	มีการปรับปรุงเครื่องมือวัดและวิธีวัดให้มี ความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน และผู้เรียน					
10.	นำผลการเรียนรู้การเรียนของนักเรียนมาเป็น แนวทางในการจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้ เหมาะกับสภาพนักเรียน					
11.	มีการกำหนดให้ครูผู้สอนประเมินผลการจัด การเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำผลไปพัฒนาผู้เรียนและจัดการเรียน การสอนของครู					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางในการพัฒนางานวิชาการ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียน
การสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดการประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านในการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายกิตติพงษ์ ชันทะวงศ์

นิสิตสาขาบริหารการศึกษ การศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยพะเยา

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	กิตติพงษ์ ชันทะวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	4 กันยายน 2528
ที่อยู่ปัจจุบัน	51 หมู่ 3 ตำบลเจดีย์คำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา 56110
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านสบบง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู อันดับ คศ. 1
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ.2552-ปัจจุบัน	ครูผู้สอน โรงเรียนบ้านสบบง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2553	ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ
พ.ศ.2552	ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพฯ

